

Palle Koch: Strøget. Tegninger af Holger Worm. (Gyldendal, 1967).

Litteraturen om Strøget i København er betydelig. Forfatteren nævner selv 37 bøger. Er der plads til flere? Ja, absolut. Emnet er så fascinerende, i hvert fald for alle københavnere, at der skulle være rige muligheder både for nr. 38, 39 og 40; ikke mindst nu, da den berømte strækning gennemgår en vigtig metamorfose som gågade. Men forudsætningen er, at forfatterne med vid og elegance forstår at indfange den specielle københavnske atmosfære. Det kan desværre ikke siges at være lykkedes i denne bog, der er skrevet i en halvgnaven, let irriteret tone. Om vagtparaden hedder det, at »dette folkeyndede optog (er) dog et af de sureste syn, Strøget kan opvise.«! Forfatteren kan heller ikke lide Magasins torv, skønt dette er en virkelig gevinst, hvilket de fleste, der har oplevet Strøget før 1931, vil være enige om. Bogen bringer mange og lange citater, hvoraf nogle er rammende. Derfor ville det have været en gevinst, om forfatteren havde gjort sig den ulejlighed at oplyse, hvor de stammer fra.

Viggo Sjøqvist

Ib Lumholdt: Ordforrådet i Sokkelund herreds marknavne. (Navnestudier udg. af Institut for Navneforskning. Nr. 5. Kbh. 1967). 171 s.

I dansk stednavneforskning har natur- og marknavnene længe været stedmoderligt behandlet. Marknavnestoffet er kun udgivet for tre områder, Samsø, Bornholm og Sønderjylland; en systematisk marknavnesamling påbegyndtes så sent som i 1958, og det er først i de senere år, at der er kommet større arbejder vedrørende

marknavne, senest cand. mag. Ib Lumholts om natur- og marknavne i Sokkelund herred.

Efter en indledning (kap. 1) med gennemgang af marknavnestudiets korte historie i Danmark og redegørelse for kilder, emnets afgrænsning og metode, behandles først naturnavnene (kap. 2), dernæst marknavnene (kap. 3). Materialet er opstillet i et detaljeret system efter navnenes elementer, indhold m. m. Det muliggør hurtig orientering og viser navnenes muligheder som materiale for arbejde med arkæologisk og historisk topografi, ældre tiders landbrug, håndværk, sociale forhold osv. Nu og da må man dog undre sig over placeringen af et stednavn. I marknavnene findes således en del personbetegnelser, der opdeles i nogle grupper; én af disse er *Håndværk*, hvorunder placeres hyrde, skovfoged og skytte. En anden gruppe er *Mennesker i almindelighed*; herunder placeres bonde, gadehusmand, husmand og falkonermester; denne sidste kunne med samme ret som de førnævnte betegnes som håndværker; men de burde alle have været placeret under tre grupper, der helt er glemt: landbrug, skovbrug og jagt. Under *Benævnelse efter afstamning* står jyde, mens hollænder står under *Mennesker i almindelighed*. På sådanne punkter bør en opdeling være mere konsekvent.

Det følgende kapitel (kap. 4) behandler marknavnenes kontinuitet, med bestemmelse af procenterne for bevarede navne. Disse procenter er forbavsende høje, med en tabsprocent på blot 10,8, cirka halvdelen af den, Chr. Lisse har fundet for Falster (Navnestudier 1, 1960); en konklusion i retning af en afvisning eller ikke afvisning af »Lisse's teori« synes dog skæv; man må regne med svingende procenter for forskellige egne.